

Анточ А.В., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Супрович Г.О., к.е.н.,
ст. викладач кафедри обліку підприємницької діяльності

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

В умовах ринкової трансформації в Україні одним із ключових завдань є необхідність удосконалення системи бухгалтерського обліку на підприємстві з урахуванням міжнародних принципів і стандартів. В процесі здійснення господарської діяльності будь-який суб'єкт господарювання стикається з такою категорією, як зобов'язання. Поточні зобов'язання — зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу [2]. До поточних зобов'язань відносяться: поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, короткострокові кредити банків; короткострокові векселі видані; кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги; поточна заборгованість за розрахунками (з отриманих авансів, з бюджетом, з позабюджетних платежів, зі страхування, з оплати праці, з учасниками, з внутрішніх розрахунків); інші поточні зобов'язання [4].

Для обліку поточних зобов'язань призначений весь 6 клас Плану рахунків, а основними рахунками на яких обліковуються поточні зобов'язання є: 60 «Короткострокові позики», 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями», 62 «Короткострокові векселі видані», 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 64 «Розрахунки за податками й платежами», 65 «Розрахунки за страхуванням», 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», 67 «Розрахунки з учасниками», 68 «Розрахунки за іншими операціями» [3].

Як зазначено в П(с)БО 11 «Зобов'язання», поточні зобов'язання відображають в Балансі за сумою погашення.

У зв'язку зі зміною структури Балансу (Звіту про фінансовий стан), змін зазнала й методика заповнення форм звітності підприємств. Таким чином, тепер у розділі «Кредиторська заборгованість» немає потреби розкривати інформацію щодо векселів, авансів та заборгованості перед дочірніми і залежними підприємствами, що суттєво зменшує обсяги роботи бухгалтерів. Крім цього в оновленій формі Балансу (Звіту про фінансовий стан) розробники виокремили статтю «Податок на прибуток».

Під час організації бухгалтерського обліку зобов'язань на підприємстві велику увагу потрібно приділити питанню обрання відповідної форми обліку для кожного окремо взятого суб'єкта господарювання.

Вибір відповідної форми здійснюється керівництвом підприємства на основі розміру підприємства і напрямку його діяльності. Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено право суб'єкта господарювання самостійно обрати одну з форм обліку. На сьогодні застосовуються такі форми: меморіально-ордерна, журнальна, автоматизована, спрощена або ж проста. Обрана форма ведення обліку впливає на ефективність діяльності підприємства в цілому.

Методичними рекомендаціями із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами було запропоновано використання простої форми бухгалтерського обліку в поєднанні зі спрощеним Планом рахунків. Проста форма є зручнішою в порівнянні з іншими формами. Однак використання значної кількості рахунків приводить до втрати наочності здійснених записів. Отже, існує велика ймовірність того, що спрощений План рахунків не зможе задовольнити потреби користувачів бухгалтерської інформації стосовно даних, відображених у фінансовій звітності, а також заважатиме прийняттю ефективних управлінських рішень. З цього випливає, що підприємствам слід застосовувати робочий план рахунків, розроблений на основі затвердженого Плану рахунків з урахуванням спеціалізації та потреб кожного окремого підприємства.

Слід розглянути й журнальну форму обліку, яка є найпоширенішою на сучасному етапі в Україні. Її основними реєстрами є журнали [1].

Дані щодо поточних зобов'язань при застосуванні журнальної форми ведення бухгалтерського обліку знаходять своє відображення в журналі 2 та журналі 3, які заповнюються щомісячно. Відповідно до Методичних рекомендацій в журналі 3 ведеться облік як довгострокових, так і поточних зобов'язань. Це призводить до того, що в журналі міститься інформація і про розрахунки з дебіторами, і про розрахунки за довгостроковими та поточними зобов'язаннями, через що виникають певні незручності при здійсненні обліку.

Цю проблему можна вирішити, поділивши журнал 3 на дві частини. Перша частина має містити інформацію, яка стосується обліку лише дебіторської заборгованості. В свою чергу, друга частина повинна відображати дані щодо стану зобов'язань підприємства. Така структура журналу 3 допоможе об'єктивно та зручно згрупувати бухгалтерську інформацію, яка стосується однорідних груп даних.

Незважаючи на обрану форму ведення бухгалтерського обліку, керівник має враховувати її здатність у повній мірі відповідати таким завданням:

- чітке документування розрахунків;
- своєчасна та повна реєстрація даних первинного обліку щодо зобов'язань у регістрах;
- правдиве відображення інформації щодо зобов'язань у звітності та примітках до неї.

Завжди потрібно пам'ятати про те, що раціональна організація обліку зобов'язань сприяє зміцненню договірної і розрахункової дисципліни, прискоренню оборотності коштів, поліпшенню фінансового стану підприємства, а правильно розроблена стратегія управління зобов'язаннями сприяє формуванню репутації надійної і відповідальної фірми.

Література

1. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.06.03 р. № 422.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затверджене наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 за № 73.

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва: Затв. наказом Міністерством фінансів України від 19.04.2001 р. за № 186356 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>.

4. *Завгородній В.П.* Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посібник. — К.: А.С.К., 2011. — 848 с.

Барсук Ю.В., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Степаненко О.І., к.е.н.,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЇЇ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ

Необхідність складання звітності на сучасному етапі розвитку господарських відносин в Україні визначається потребами в інформації про результати діяльності та фінансовий стан різних